

16. 8. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dlouhým lhůtám splatnosti mezi podnikateli odzvonilo

Od 1. 7. 2013 je platná a účinná novela obchodního zákoníku, která významně změnila úpravu doby splatnosti i rozsah následků spojených s pozdním placením faktur mezi podnikateli. Nová regulace opožděných plateb dopadá pouze na závazkové vztahy spadající pod režim obchodního zákoníku, jednoznačně však zlepšuje pozici věřitele a má významný praktický dopad na platební chování podnikatelů. Níže přehledně shrnujeme všechny změny, které novela přinesla.

Lhůtu splatnosti lze sjednat v délce nejvýše 60 dnů

Podnikatelé si nově mohou smluvit lhůtu splatnosti v délce maximálně 60 dnů. Delší lhůta splatnosti může být sjednána jen v případě, pokud to není vůči věřiteli hrubě nespravedlivé. V opačném případě je ujednání o delší lhůtě splatnosti relativně neplatné. Jestliže se tedy dlužník s věřitelem domluví např. na 90 denní splatnosti svého závazku, pak se vystavuje riziku, že se jeho věřitel dovolá u soudu neplatnosti takového ujednání.

Posouzení, zda ujednání o delší než 60 denní lhůtě splatnosti je skutečně vůči věřiteli hrubě nespravedlivé, bude záležet na soudu. Ten by měl zvažovat všechny okolnosti případu, zejména povahu dodaného zboží/služeb, objektivní důvody dlužníka odchýlit se od 60 denní lhůty a výši dlužné částky. Pokud soud dospěje k závěru, že sjednaná lhůta splatnosti je vůči věřiteli hrubě nespravedlivá, pak bude dohoda o lhůtě splatnosti považována za neplatnou. V takovém případě se bude mít za to, že doba splatnosti nebyla mezi smluvními stranami sjednána a dlužník byl povinen plnit v zákonné lhůtě splatnosti (která bude popsána níže). Dlužníkovu plnění ve sjednané 90 denní lhůtě tak bude považováno za plnění po splatnosti se všemi následky, které opožděné plnění závazku přináší.

Přísnější pravidla platí pro veřejné zadavatele, kteří si v pozici dlužníka mohou se svými dodavateli (věřiteli) sjednat splatnost ve lhůtě maximálně 30 dní. Delší splatnost mohou sjednat jen tehdy, pokud je to odůvodněno povahou závazku, splatnost však bez výjimky nesmí přesáhnout 60 dní. Stejná podmínka platí i pro smluvní vztah mezi dodavatelem veřejného zadavatele a jeho subdodavateli.

Doba trvání přejímky nejvýše 30 dnů

Aby nedocházelo k obcházení maximální lhůty splatnosti, je nově regulována i maximální délka trvání převzetí zboží nebo služby, která nesmí být delší než 30 dnů. Delší dobu trvání přejímky lze sjednat opět pouze v případě, že to nebude vůči věřiteli hrubě nespravedlivé, přičemž i za této situace se dlužník vystavuje riziku relativní neplatnosti takového ujednání.

Není-li lhůta splatnosti sjednána, platí lhůta 30 dnů

V případě, že doba splatnosti není mezi stranami sjednána, je dlužník povinen zaplatit cenu za dodávku zboží nebo poskytnutí služeb do 30 dnů ode dne:

- doručení faktury;
- doručení zboží nebo poskytnutí služby, není-li možné určit den doručení faktury;
- doručení zboží nebo poskytnutí služby, bude-li dlužníkovi doručena faktura dříve než zboží nebo služba;
- převzetí, bylo-li ujednáno převzetí zboží nebo služby, a byla-li dlužníkovi doručena faktura před převzetím zboží nebo služby.

V ostatních případech, kdy nebude doba plnění závazku ve smlouvě sjednána (tj. v případech, kdy plnění dlužníka nebude spočívat v placení ceny za dodávky zboží nebo poskytnutí služeb) bude nadále platit ustanovení § 340 odst. 2 obchodního zákoníku, tj. dlužník bude i nadále povinen plnit bez zbytečného odkladu poté, kdy byl věřitelem o plnění požádán.

Úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně

Od 1. 7. 2013 nově platí, že pro stanovení výše zákonných úroků z prodlení se k výši repo sazby ČNB nepřičítá 7, ale 8 procentních bodů, přičemž se vychází z výše repo sazby ČNB pro poslední den kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení. I když se později změní repo sazba ČNB, sazba úroků z prodlení zůstává po celou dobu prodlení stejná. Aktuální sazba úroků z prodlení je 8,05 % ročně, když repo sazba ČNB k 30. 6. 2013 činila 0,05 %.

Novela navíc výslovně stanoví, že dohoda vylučující nárok věřitele na úrok z prodlení je hrubě nespravedlivá a tudíž neplatná.

Minimální náklady spojené s uplatněním pohledávky ve výši 1 200,- Kč

Podnikateli, hradícímu faktury po splatnosti, přibude nově k povinnosti platit úroky z prodlení, také povinnost uhradit věřiteli minimální výši nákladů spojených s uplatňováním pohledávky. Minimální výši nákladů stanoví (stejně jako v případě úroků z prodlení) prováděcí nařízení vlády. Aktuálně činí částku 1 200,- Kč.

Novela dále zakládá vyvratitelnou právní domněnku, že dohoda vylučující nárok věřitele na úhradu minimálních nákladů spojených s uplatněním pohledávky je hrubě nespravedlivá a tedy neplatná.

Doporučení pro smlouvy uzavřené před 1. 7. 2013

Novela obsahuje přechodné ustanovení, podle kterého se účinky prodlení, které nastalo před 1. 7. 2013, posuzují podle dosavadních právních předpisů. Jak postupovat v případě, kdy prodlení nastane až po 1. 7. 2013, ale smlouva obsahující dohodu o splatnosti byla uzavřena ještě před tímto datem?

Na smlouvy na jednorázové plnění uzavřené před 1. 7. 2013, ve kterých je sjednána delší než 60 denní lhůta splatnosti, by se novela obchodního zákoníku vztahovat neměla a závazky na základě těchto smluv bude možné plnit v původně sjednané lhůtě.

Problematické ale mohou být dlouhodobé rámcové smlouvy s delší než 60 denní lhůtou splatnosti, ve kterých jsou upraveny pouze základní podmínky vzájemného vztahu, ale jednotlivé dodávky nebo plnění je poskytováno vždy na základě konkrétních objednávek. V těchto případech lze doporučit odběratelům zboží/služeb aktualizovat tyto smlouvy tak, aby splatnost závazků byla stanovena v

souladu s popisovanou novelou.

JUDr. Zuzana Tučková

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)